

[Lønger]

sine billeder mere og mere, samkører, som det hedder nu om dage, endda vedrørende ganske vitale dele af den svage parts liv. Hvis det omvendte fandt sted, hvis den svage part registrerede lige så omfattelige oplysninger om den stærke part, ja, så ville det kaldes spionage, og det er jo meget alvorligt. Nu er der ganske vist ikke muligheder for, at den svage part kan registrere lige så detaljeret om den stærke part, for der er en lang række undtagelser i offentlighedsloven såvel i det foreliggende udkast som i den lov, der er gældende i øjeblikket.

Det er i virkeligheden paradoksalt, at noget, der er vores alle sammens, ikke står fuldt ud til rådighed for os alle sammen. Vi skal spørge om lov, hvis vi vil kigge vores alle sammens offentlige bureaukrati efter i sømmene. Nogle gange får vi lov, andre gange får vi ikke lov, det afgør den stærke part.

At vi overhovedet skal have en offentlighedslov og en forvaltningslov, skyldes, at det offentlige ikke bare er et serviceorgan, et redskab, men tværtimod er en selvstændiggjort mekanisme, en selvstændiggjort institution i samfundet. At vi overhovedet har brug for en offentlighedslov og en forvaltningslov, skyldes, at det offentlige bureaukrati ikke er så ligetil at gennemskue og bide skeer med. Jo, de velbjærgede kan godt. De kan måske selv gennemskue systemet, de kan måske betale en god sagfører, eller de kender måske nogle, som er ansat i systemet, fra de ugentlige møder i logen eller i Rotary. Men de fleste mennesker kan ikke gennemskue systemet. De bliver små som den svage part mod den stærke part.

Derfor er det nødvendigt, at vi har den form for lovgivning, som vi diskuterer her, men det er kun påtrængende nødvendigt, fordi registreringsmanien, kontrollen med den enkelte og statens griben om sig bliver mere og mere udtalt. De første samkøringsprocesser er allerede i gang. Derfor vil vi gerne bruge denne lejlighed til at understrege, at når vi snakker offentlighedslov, så var det mindst lige så vigtigt at snakke om, hvad der egentlig skal registreres, hvad det egentlig er, der skal være offentlighed eller ikke-offentlighed om. Når vi diskuterer, om det offentlige skal begrunde sine afgørelser mere eller mindre, høre implicerede parter mere eller mindre, så var det også vigtigt, at vi snakkede om, hvorvidt det offentlige skal

træffe så mange beslutninger om vores dagligdag, at der bliver så meget at begrunde, eller om det offentlige ikke kunne tage og bestemme lidt mindre over vores liv og lægge lidt videre rammer for os i vores dagligdag og vores lokalmiljø, i vores institutioner og på vores arbejdspladser.

At vi overhovedet skal have en offentlighedslov, skyldes altså disse ting, men det skyldes én ting mere. Det skyldes, at udgangspunktet faktisk er forkert, for staten, kommunen, det offentlige er nemlig ikke os alle sammen, men et selvstændiggjort monstrum, der uhæmmet er svulmet op og har organiseret sig om langt flere opgaver end de strengt nødvendige. Det gælder løsning af opgaver, der kunne varetages kollektivt i det nære miljø, uden at det offentlige behøvede at blande sig i folks fællesskaber. Det gælder kontrolforanstaltninger, registrering, fordi selv nødvendige opgaver for det offentlige bliver gjort til indviklede og bureaukratiske institutioner, der ikke har en snus at gøre med fællesskab.

At vi overhovedet skal have en offentlighedslov, skyldes, at det offentlige ikke, når alt kommer til alt, er os alle sammen, men noget helt fremmed, fordi den manglende kollektivitet strider mod menneskers grundlæggende natur og mod den måde, vi organiserer vores liv på. Når vi selv får lov, så organiserer vi os kollektivt med fuld indsigt og fuld viden og fuld kontrol med de organisationer, vi hver især er med i.

Det er absurd, men i virkeligheden ganske betegnende for hele denne diskussion om offentlighedslov og forvaltningslov, at den drejer sig om, hvad vi hver især har ret til at vide noget om. Det er absurd, at det overhovedet kan gøres til genstand for diskussion, om vi må vide, hvad det offentlige ved om os, om vi må vide, hvad det offentlige ved om vores sociale situation, om vores sundhed, om vores sygdomme, om vores miljø, om den luft, vi indånder, om den mad, vi spiser. Det er altså det, vi i ramme alvor diskuterer, når vi diskuterer offentlighedslov. Det burde være en selvfølge, men det er det ikke.

Derfor mener VS, at vi skal have en offentlighedslov. Vi vil arbejde for, at den bliver så vidtgående som muligt – det har jeg sagt mere detaljeret under den første behandling, der var i marts måned i år – og vi vil